

PROTOKÓŁ

23
57 34

Warszawa, dnia 26 października 1949 r. Sędzia Mag. Ireneu Skonieczna

....., działając na zasadzie Dekretu z dnia 10 XI. 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 293) o Głównej Komisji i Okręgowych Komisjach Badania Zbrodni niemieckich w Polsce, jako członek Głównej Komisji, przesłuchał w trybie art. 255 w związku z art. 107, 115 Kodeksu Postępowania Karnego niżej wymienioną osobę, która zeznała co następuje:

Nazywam się

Imię i nazwisko: Śliwowska Ludwika z d. Artheimer

Data i miejsce urodz.: 14.6.1904 w Warszawie

Imiona rodziców: Wacław i Barbina z d. Lewalskie

Kawood opa: ciemnielski - szewc

Przynal. państw. i nar.: poliska

Wzruszenie: rymski - kat.

Wykształcenie: dwie klasy Gimnazjum Ogólnokont.

Kawood: przy mężu

Miejsce zamieszkania: Brzołecy 4 m 1/2 4

Wybuch powstania warszawskiego 1944 roku zastał mnie w domu przy ul. Księżej Nr. 1. Tenże dom był opuszczony przez powstańców, a w miejscu L. U. S. - u znajdował się szpital. W domu Nr. 1 przy ul. Księżej znajdowali się także powstańcy. Dnia 3-go sierpnia powstańców w naszym domu nie było. Rano przedziatki wotgi niemieckie ul. Księżęj. Żeśli ktoś wyjął oknem na ulicę Niemcy zaważ zamieśli strzelać. Ludność naszego domu została do piwnic. Niemcy zaczęli obstrzelać granatami mieszkanie parterowe. Domy zaczęły się palić. Po pewnym czasie Niemcy weszli na nasze podwórko zaczęli strzelać w powietrze i koryce, by ludność wychodziła, gdyż dom zostanie spalony. Nie pozwolili nam nic wiać z mieszkań i wyprowadzili nas na ulicę. Tutaj Niemcy sprawdzali dowody. Jeden z żołnierzy karał nas

58

stał pod ścianą domu. Wpłynęliśmy, że Niemcy chcą nas
 rozstrzelać, gdyż nie precjo nas po drugiej stronie ulicy, le-
 żeli żołnierze niemieccy z Karabinami maszynowymi, wy-
 celowanymi w naszym kierunku. Jednak w tym czasie
 z ul. Ludnej wyprzedził oficer niemiecki, który rozkazał nas
 poprowadzić do Muzeum. Długo nas już przetrzymał. Później
 my dwoje przebywaliśmy w Muzeum, bez jedzenia, i spoczęliśmy na
 kamiennym posadzku. Wamunki były straszne. Dniem dwoma
 Niemcy zabrali wszystkich mężczyzn wędnych do ośrodka
 przy czołgu, między innymi był zabrany mój syn 16-letni
Stanisław Śliwański. Po trzech dniach Niemcy pod eskortą
 P.C.13. Kardel wyszli w kierunku Kobietom, i starym nazi-
 czynom. Ja zdołałam wydobyć takie mego syna. Zos-
 tał w Muzeum między innymi mężczyźni takie mój
 mąż. Przebywaliśmy w domu Nr. 1 przy ul. Krzywej w mies-
 kaniach polonijnych, które nie spłonęły. Po paru dniach
 zajęli szpitalem nasz dom powstalczy, który stał w
 bliżej często wypadły na Czerniakowską i okoliczne ulice.
 Dnia 9-go września ¹⁹⁴⁴ do domu nasz zajęli powstalczy z "sta-
 nowki" pod dowództwem porucznika psd. "Kuzie".
 Do domu nasz zarząd był silnie ostrzeżony z adyktami
 z Kolu Powiatowskiego. Dnia 13-go września wykopali
 się powstalczy z kierunku Ludnej i Czerniakowskiej.
 Ludność naszego domu przeważa do L. U. 5-u. Dnia tego
~~określenie~~ potudnia został ~~zabity~~ obroniony powstalczy zapo-
 lejacyemu z czołgu stojącego koło garowni przy ul. Lud-
 nej. Budynki szybko się zapalił. Z powstalczy zaczęliśmy
 wynosić ^{i sprzęt} rzeczy na plac przy garowni. Następnie przedli-
 my war z chłopami na teren taktyczny 55. Razem z nami
 stał szpital po pewnym czasie został ewakuowany, gdzie-
 -ś nie wiem, gdyż ja wraz z rodziną i kilkoma innymi os-
 bami ukryliśmy się na niewielkim stryżku ^{ai 20.10.44} ^{16-go września} w tym ok-
 renie Niemcy wraz z Ukraińcami masowo gwałcili wódek ka-
 biety. Dnia 23-go ^{września} dostaliśmy się na dworzec Łachodni pre-
 sedntem jeniec w międzyczasie kilkudziesięciu ~~określenie~~ ^{określenie} ^{określenie}
 po gwałtach i amawy. Tego dnia wypierziono nas do Pruszkowa
 Na tym protokoł zakończono i odczytano.

Śliwańska Ludmika

apl. s. J. Skowron

Protokołowała:
Teresa Zde